Kompletní návod na natto, fermentovaný aromatický „sýr" podobný tvarůžkům

240

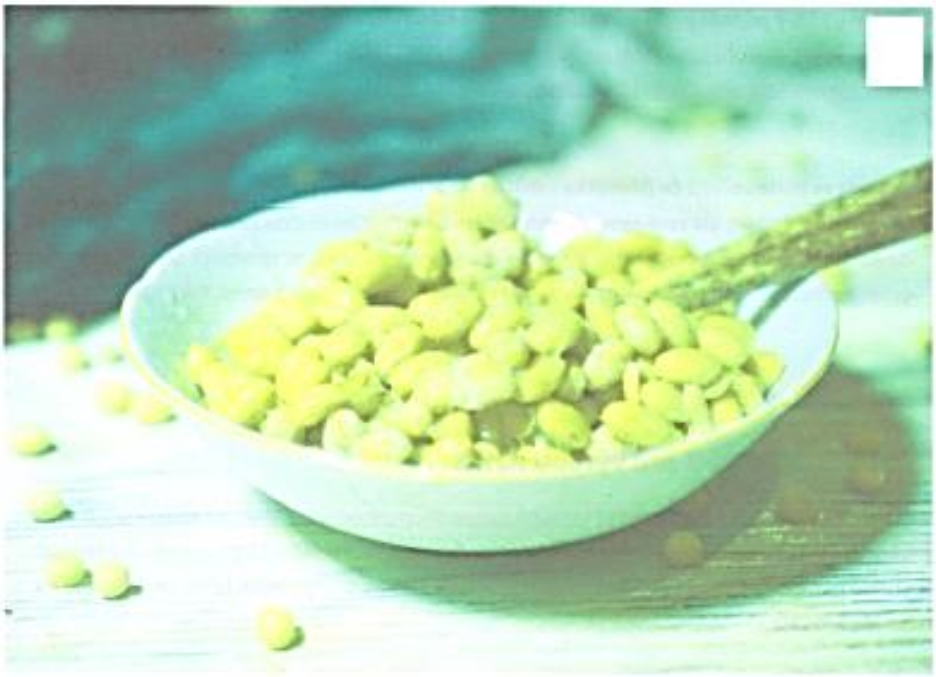

Je vám někdy těžko, býváte unavení, trávení nefunguje dle představ nebo kila jdou těžko dolů? Co takhle si odlehčit?

Vyrobte si japonské tvarůžky. Typické asijské superfoods plné vitamínu K2, které se v Japonsku jí běžně na snídani nebo jako příloha k rýži.

Natto je stejně jako sójová omáčka tradičním fermentovaným sójovým produktem japonské kuchyně. Jde v podstatě o jistou formu **fermentovaného „sýra" ze sójových bobů**, podobně jako tempeh. Na rozdíl od tempehu, je ale natto fermentováno jinou kulturou (*Bacillus subtilis natto*) a tudíž se jeho chuť i konzistence značně liší. Obojí je ale díky činnosti bakterií velmi dobře stravitelné a přináší nám výživové i zdravotní benefity.

Jak vypadá typické natto...

Natto je známé svou specifickou „slizkou" a „tahavou" konzistencí a silnou, aromatickou chutí i vůní (čpavkovo sýrové aroma a jemná, nahořklá kvasnicová chuť). Můžeme ho přirovnat k našim českým tvarůžkům – někteří je milují, jiní nesnáší.

Zatímco Japonci natto běžně snídají s rýží nebo podávají spolu s nejrůznějšími dochucovadly jako kondiment k hlavnímu jídlu, pro nás Evropany, je stále neznámou potravinou.

Zdravotní přínosy natta

Natto je zajímavé nejen svou specifickou konzistencí, chutí a vůní, ale také z nutričního hlediska. Obsahuje kvalitní a dobře stavitelné bílkoviny, vlákninu, vitamíny B6, B2, E a hlavně jako jedna z mála potravin i **nedostatkový vitamín K2** (vytváří ho z části i náš mikrobiom – tedy, pokud je v dobré kondici a zdravý, viz otestujte si, v jaké kondici je vaše střevo (https://superkvasaci.cz/kviz-jak-je-na-tom-me-strevo/#), ale z většiny ho musíme dodávat právě stravou nebo doplňky, např. v kombinace s vitamínem D, které se navzájem doplňují), **který je důležitý pro zdravé kosti, zuby a srdce.** Pro doplnění DOD vitamínu K2 (cca 180–200 mcg) nám **stačí sníst zhruba pouhých 20 g (tj. 1 lžíci) natta** (1 (https://www.margit.cz/vitamin-k2/)).

Natto obsahuje i nattokinázu, **vznikající činností natto bakterií (v Japonsku jim říkají nattokin), který působí proti vzniku a při léčbě kardiovaskulárních chorob** (omezuje srážlivost krve). (2 (https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0006291X83726240), 3 (https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6043915/))

> **Nebojte se natto zařadit do jídelníčku – může vám přinést nejen jeho obohacení (chuť, konzistence, živiny), ale také spoustu zdravotních benefitů!** Jen to chce začít pomalu, po menších dávkách a ze začátku ho dobře ochutit. A možná brzy zjistíte, že jste si ho zamilovali. Dá se zakoupit v prodejnách zdravé výživy od firmy Sunfood, anebo celkem snadno vyrobit doma. Tak pojďme na to! 😊

Úvod a klíčové věci pro výrobu natta

Natto je jednodušší na přípravu než tempeh (https://superkvasaci.cz/domaci-sojovy-tempeh-aneb-indonesky-hermelin/) (nemusí se odslupkovávat a balit do sáčků) a podobně jako tempeh, ani natto nemusí být pouze ze sójových bobů, ale lze vyrobit z jakýchkoliv luštěnin. Příprava natta zahrnuje 5 kroků:

1. namočení luštěniny
2. uvaření luštěniny
3. odkapání luštěniny
4. smíchání luštěniny se startérem a teplou tekutinou
5. fermentace za stálé teploty

K výrobě je třeba mít připravené dvě základní věci – startér a inkubátor. Zbytek už najdeme v kuchyni.

- **Startér (kultura) pro výrobu natta** – dá se koupit v malém množství v českých i zahraničních e-shopech (https://www.google.com/search?q=natto+start%C3%A9r&oq=natto+start%C3%A9r&aqs=chrome.0.69i59j0i22i30l9.3296j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8), anebo objednat třeba z ebay (https://www.google.com/search?

ve větším množství. Anebo můžeme použít již hotové natto (doma vyrobené nebo kupované), které si za tímto účelem můžeme uschovat v mrazáku.

- **Inkubátor** – místo, ve kterém budeme natto držet ve stabilní teplotě okolo 40 °C. Na internetu se dají sehnat přístroje, které teplotu udrží, jako například Sana pekárna, kvalitnější sušičky (Excalibur aj.) či nejrůznější fermentory a jogurtovače (Kuvings aj.). V Japonsku mají rýžovary s funkcí přímo na natto.

Tip: Startér na výrobu natta uchováváme na suchém místě.

Ingredience:

- 200 g luštěnin (sójové boby, fazole nebo cizrna)
- 60 g hotového natto (vyrobeného nebo koupeného ve zdravé výživě, značky Sunfood), anebo špetku natto startéru (bacillus subtilis natto – dá se koupit na českých i zahraničních e-shopech (https://www.google.com/search?q=natto+start%C3%A9r&oq=natto+start%C3%A9r&aqs=chrome.0.69i59j0i22i30l9.3296j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8), nebo z ebay (https://www.google.com/search?q=natto+starter+ebay&biw=1536&bih=666&sxsrf=ALeKk01HTIxkDTI0TZwLMkxTy4LGyHLhdw%3A1618578709054&ei=Fwiz&ved=0ahUKEwjUxPnH64LwAhVLnqQKHYjgDqEQ4dUDCA4&uact=5))
- 2 lžice vody z vaření luštěnin

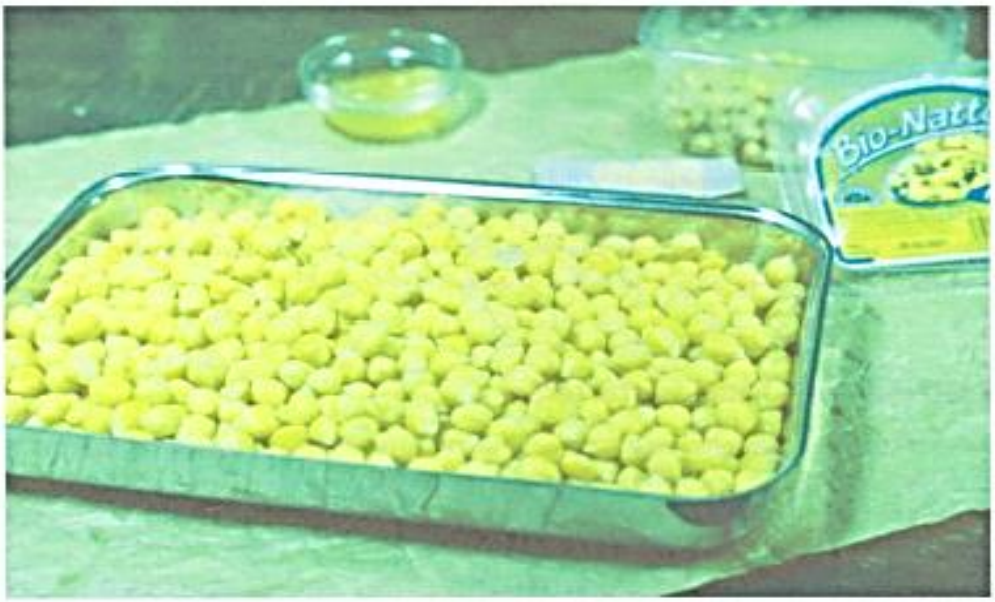

1. Luštěninu namočíme přes noc

Sójové boby nebo cizrnu zalijeme dostatečným množstvím studené vody a necháme namočit na min 12 hodin.

2. Dáme vařit doměkka

Vodu z namáčení luštěnin slijeme, luštěniny promyjeme a dáme je spolu s dostatečným množstvím čisté vody do tlakového nebo klasického hrnce. Vaříme do změknutí – luštěninu zmáčkneme mezi prsty a pokud se dá lehce rozmáčknout, je hotovo.

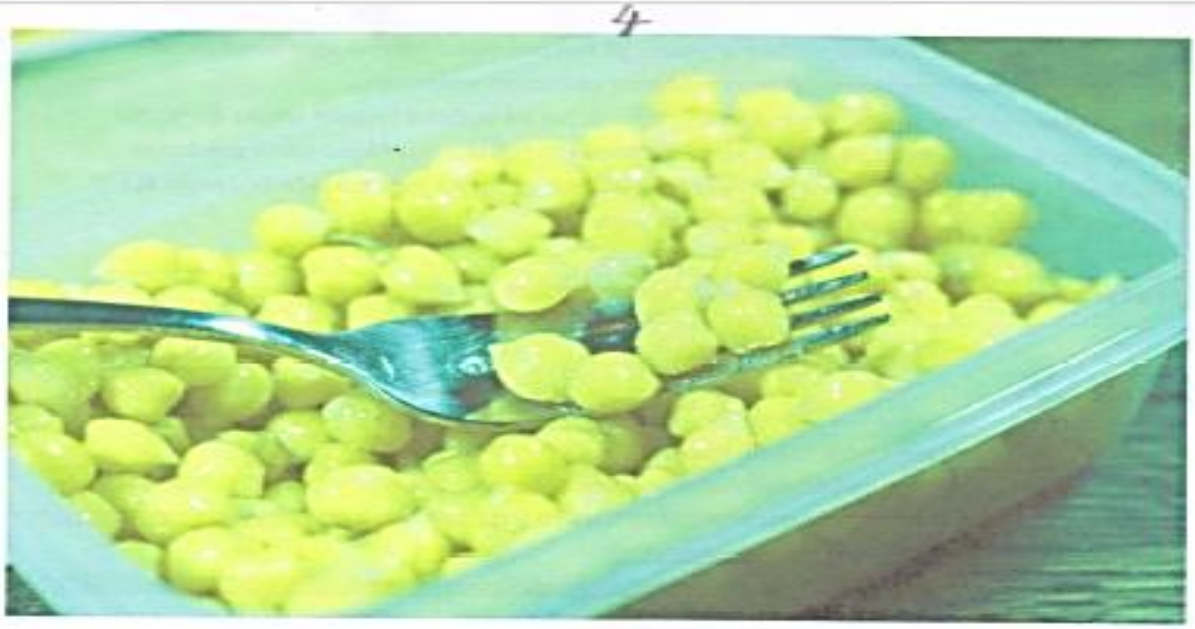

3. Necháme okapat

Luštěniny nalijeme do síta a necháme 5 minut okapat od přebytečné tekutiny. Část vody z vaření luštěnin ale uchováme.

4. Vydesinfikujeme pomůcky

Všechny pomůcky, které budeme používat (nerezovou nebo skleněnou širší nádobu na natto, lžíci na míchání a sahání do natta), si vydesinfikujeme – tj. pomůcky zalijeme vařící vodou, necháme pár minut působit a vodu vylijeme. Dodržujeme hygienu a do vydesinfikované nádoby a na luštěniny už nesaháme ničím jiným než naší vydesinfikovanou lžící.

5. Luštěninu smícháme se startérem

Do vydesinfikované nádoby přidáme 2 lžíce vody z vaření luštěnin (měla by být ještě dostatečně teplá; pokud není, přihřejeme ji, protože potřebujeme teplotou nastartovat kulturu). Pokud nemáme vodu z vaření luštěnin, ohřejeme si čistou vodu.

V této tekutině lžící velmi dobře rozmícháme natto startér nebo již hotové natto. Přidáme odkapanou luštěninu a velmi dobře rozmícháme se startérem.

Tip: Nádobu plníme luštěninou jen zhruba do 2 cm vrstvy, jinak by špatně prorůstala. Pokud máme více luštěnin, použijeme širší nádobu, nebo nádoby dvě.

6. Formu s nattem zabalíme do fólie

Hotové natto v nádobě zabalíme do fólie a pomocí párátka uděláme ve fólii hodně dírek. Tuto fólii povolíme a přitlačíme ji co nejtěsněji na luštěninu.

Formu obalíme ještě jednou vrstvou fólie a opět uděláme hodně dírek. Tuto fólii již necháme nataženou.

7. Necháme fermentovat na 40 °C 24 hodin

Obalenou formu vložíme do inkubátoru (např. Sana pekárničky, jogurtovače, sušičky, fermentoru aj.) a necháme fermentovat na 40 °C 22–24 hodin.

8. Hotovo!

Hotové natto přemístíme na noc do lednice a poté můžeme konzumovat. Vydrží minimálně týden či déle v lednici.

Tip: Můžeme jej i zamrazit a používat dle potřeby (takto zamražené domácí natto se dá použít i jako startér na další várku).

Doporučená denní dávka natta je zhruba 1–2 lžíce na dospělou osobu. Dětem natto podáváme zhruba podobně jako tempeh, v menším množství od 2,5 roku cca 1× do měsíce (MUDr. Strnadelová, Radost ze zdravých dětí). Ale například v Japonsku se natto dává už v prvním roku věku dítěte (4 (https://forums.egullet.org/topic/85627-what-do-japanese-babies-eat/)).

Jak natto konzumovat?

Pro svou specifickou chuť a vůni je ze začátku vhodnější ho zkombinovat s výraznějšími dochucovadly – například zamíchat se sójovou omáčkou a pikantní hořčicí a podávat jako kondiment k hlavnímu jídlu. V Japonsku se natto prodává už přímo s pytlíčkem pikantní omáčky k zamíchání. Pokud vám chuť a vůně natta nevadí, dá se přidávat do polévek, do zeleninových směsí, tempur, omelet, curhi, rizet, salátů, podobně jako jiné luštěniny. Natto můžete vařit, nebo